

6. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27 січня 1995 р. № 32 / 95 –ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 7. – ст. 45.
7. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – ст. 356.
8. Фокина В. Н. Авторское право и электронные библиотеки // Право и образование. – 2012. – №11. – С. 101-111.
9. Харитонов В. Информационное общество и новая концепция авторского права // Бібліотечний форум України. – 2013. – №4. – С. 2-5.

Самчук Л. І.*

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СУПРОВІД НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ УСТАНОВ НАПН УКРАЇНИ – ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ДІЯЛЬНОСТІ ДНПБ УКРАЇНИ ІМ. В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

У статті висвітлено результати діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського упродовж 2002–2014 рр. щодо інформаційно-бібліографічного забезпечення наукових досліджень Національної академії педагогічних наук України, спрямованої на розв’язання проблем, що постали перед освітянською галуззю України на сучасному етапі. Окремлено перспективи діяльності бібліотеки в цьому напрямі.

Радикальні соціально-економічні й політичні реформи в Україні, стрімке впровадження нових інформаційних технологій істотно змінюють місію бібліотек у суспільстві. Одним із першочергових завдань є «розв’язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, оборонної, національно-культурної та іншої діяльності у сферах загальнодержавного значення» [21].

Питанню науково-інформаційної діяльності бібліотек присвячено десятки наукових публікацій зарубіжних і вітчизняних науковців, зокрема М. Є. Соколова [23] презентує історичний огляд канадської системи інформаційного забезпечення науки починаючи з 1920-х рр. Питанням організації і форм інформаційного обслуговування вчених з використанням інформаційно-комунікаційних технологій присвячено праці Н. Ю. Берьозкіної [3] та О. В. Коротенко [13]. Теоретичні аспекти інформаційного забезпечення наукової діяльності в умовах бібліотек досліджено в науковому доробку Л. І. Бейліса [2]. У працях В. А. Вергунова [4], Н. О. Артамонової [1], Ю. В. Пасмор [18], Н. О. Петриної та Л. Т. Ониксимової [19] переконливо доведено вирішальне значення бібліотек в інформаційно-бібліотечному забезпеченні наукових досліджень, накреслено перспективи розвитку та використання накопичених ресурсів із застосуванням новітніх інформаційних технологій, наголошено на гострих проблемах сьогодення, шляхах їх подолання.

Метою статті є висвітлення досвіду Державної науково-

* © Самчук Л. І

ПЕДАГОГІЧНЕ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО

педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) щодо забезпечення цілеспрямованої інформаційно-бібліографічної підтримки наукових досліджень установ Національної академії педагогічних наук України (НАПН України).

Завдяки тісним зв'язкам з науковцями НАПН України фахівці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського узгоджують свою інформаційну роботу з діяльністю її установ. Перед науковцями відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності (ВНІБД) бібліотеки постала необхідність удосконалення інформаційно-бібліографічної роботи, завдяки чому забезпечення наукових розробок НАПН України було б оперативним, повним та кваліфікованим. Науковці вважають доцільним укладання компактних за обсягом бібліографічних посібників, які дістали назву «структуровані бібліографічні списки» (СБС) [20, с. 79]. Оскільки основну роботу щодо збору й систематизації матеріалу виконують бібліографи-укладачі, багато залежить не тільки від їхнього досвіду бібліографічної роботи, а й від здобутих знань в окремих галузях педагогічної науки. Тісне співробітництво з ученими на всіх етапах роботи з підготовки СБС забезпечує кваліфікований добір літератури, класифікацію документів і визначення термінів з урахуванням сучасних вимог педагогічної науки, раціональний вибір структури СБС. З метою чіткої організації інформаційно-бібліографічної підтримки наукових досліджень НАПН України розроблено форму подання листа-запиту, у якому зазначається замовник (установа НАПН України), тема запиту, види документів, хронологічні межі, вид надання інформації, термін виконання, спосіб доставляння.

Серед СБС, складених протягом 2002–2015 рр., ґрунтовними, повними, з широким охопленням матеріалу є «Життєва компетентність особистості», «Зміст та методичне забезпечення Державного стандарту початкової загальної освіти», «Метод проектів у сучасній школі», «Створення концепції профільної школи», «Теорія і практика проектування інноваційних педагогічних систем 12-річної школи», «Моделі інноваційного розвитку різних типів навчальних закладів» та ін. Метою створення зазначених списків є підтримка науково-дослідних робіт (НДР) установ НАПН України, спрямованих на розв'язання проблем, що постали перед освітянською галуззю України на сучасному етапі.

Для забезпечення викликів XXI століття освіта повинна мати випереджальний характер, тобто бути націленою на майбутнє, розв'язання проблем нового століття, розвиток ключових компетенцій вихованців, формування в них проектної культури, нових способів мислення й діяльності. У процесі інформаційно-бібліографічного забезпечення НДР лабораторії педагогічних інновацій Інституту педагогіки НАПН України «Життєва компетентність особистості» (науковий керівник –

ПЕДАГОГІЧНЕ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО

кандидат історичних наук І. Г. Єрмаков) велика увага приділялася систематизації матеріалу. Практичним вітленням результатів теоретичного пошуку науковців із зазначеної теми стало видання посібника «Життєва компетентність особистості: від теорії до практики» [8], до якого включено СБС, що складається з семи розділів, кожний з яких має кілька підрозділів. Хронологічними рамками досліджуваного матеріалу є період 1923–2002 рр. Зокрема, у розділі «Життєтворча парадигма 12-річної середньої школи» зібрано матеріал про історичний розвиток школи як школи життя, моделі її реформування у різних країнах світу. Наступний розділ – «Феномен компетентності й успіху» – розкриває поняття компетентності та містить документи про життєвий досвід та компетентний життєвий шлях особистості. Типологічну класифікаційну характеристику життєвої і соціальної компетентності надає третій розділ. Проблеми життєвого і професійного самовизначення випускника висвітлено в розділі «Освітні результати. Освітні результати у вітчизняній і зарубіжній педагогічній практиці». Заключні розділи охоплюють документи, присвячені використанню перспективних технологій у розвитку життєвої і соціальної компетентності.

Перший досвід компетентнісно спрямованої освіти узагальнила Всеукраїнська науково-практична конференція «Компетентнісно спрямована освіта: перший досвід, порівняльні підходи, інспективи», яка відбулася в 2011 р. З ініціативи Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, Інституту педагогіки НАПН України й ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Результати конференції оприлюднено у збірнику [11], складовою якого став СБС за темою дослідження (204 назви). У списку висвітлено широкий спектр питань: загальні стратегії компетентнісно спрямованої освіти в контексті діалогу культур: Україна – країни ЄС, педагогічні інновації у навчанні дітей з особливими потребами, зміст компетентнісно спрямованої освіти, педагогічні технології для компетентнісно спрямованого навчання.

У «Національній доктрині розвитку освіти» [17] наголошено, що держава має забезпечувати різноманітність типів навчальних закладів, варіативність навчальних програм, індивідуалізацію навчання та виховання. На рівні старшої школи постала необхідність створити умови для профільного навчання як в загальноосвітніх навчальних закладах, так і на базі професійно-технічних. У 2003 р. колективом науковців Інституту педагогіки НАПН України під керівництвом академіка НАПН України Н. М. Бібік та члена-кореспондента НАПН України М. І. Бурди розроблено «Концепцію профільного навчання в старшій школі» [12], яка стала результатом дослідження теоретичних проблем змісту шкільної освіти. У концепції розкрито сутність, мету та завдання профільного навчання, обґрунтовано його структуру і форми організації, висвітлено питання здійснення допрофільної підготовки. Інформаційно-

ПЕДАГОГІЧНЕ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО

бібліографічне забезпечення НДР Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті НАПН України «Створення концепції профільної школи» (науковий керівник – доктор педагогічних наук Н. М. Бібік) втілено у СБС із зазначеної теми. У ньому висвітлено вітчизняний досвід профільного навчання, починаючи від «Уставу гімназій і прогімназій» 1864 р. до часів незалежної України, зарубіжний досвід із заявленої теми, представлено наукові праці видатних педагогів та громадських діячів про політехнічне та трудове навчання й виховання, впровадження профільного навчання на сучасному етапі в Україні, Росії та інших країнах, джерела про систему політехнічного навчання в сільській школі, питання психологічних особливостей професійного самовизначення старшокласників. В 11 розділах зібрано 312 назв документів. Хронологічними рамками добору матеріалів є період з 1902 р. по 2003 р. Зазначений список став основою для створення науково-допоміжного бібліографічного покажчика «Профільне навчання в старшій школі: шляхи розвитку», який надрукувала газета «Освіта України» як спеціальний випуск [22]. Цей покажчик отримали понад 150 тис. передплатників.

Суттєвим є доробок науковців НАПН України, які досліджували проблеми науково-методичного й дидактичного забезпечення реалізації змісту шкільної і дошкільної освіти. У 2003 р. завершено дослідження, що передбачало формування змісту початкової освіти в новій 12-річній школі та створення науково-методичного і дидактичного забезпечення навчально-виховного процесу в цій її ланці. Інформаційно-бібліографічне забезпечення НДР Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті НАПН України «Зміст та методичне забезпечення Державного стандарту початкової загальної освіти» (науковий керівник – доктор педагогічних наук Н. М. Бібік) представлено у СБС, що складається з чотирьох розділів: «Освітня галузь «Мова і література», «Освітня галузь «Математика», «Інтегрований курс «Основи здоров'я», «Освітня галузь «Людина і світ». У них висвітлюється широкий спектр питань, пов'язаних з історичним розвитком методики викладання різних предметів у початковій школі та досягненнями вітчизняних науковців у цій сфері в незалежній Україні. До списку включено 808 назв документів, хронологічні рамки – 1931–2003 рр. Матеріали СБС використано науковцями під час підготовки навчальних програм для 3–4 класів із таких предметів – українська мова, читання, математика, трудове навчання, курсів «Я і Україна» та «Основи здоров'я», підручників для 3 класу: «Рідна мова», «Українська мова», «Читанка», «Математика», «Трудове навчання», «Основи здоров'я», «Я і Україна». Підготовлено рукописи підручників із цих же предметів для 4 класу. Як складові навчально-методичних комплектів створено навчальний посібник із позакласного читання (2 клас), робочі зошити з математики й природознавства (3 клас), посіб-

ПЕДАГОГІЧНЕ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО

ник для тестової перевірки навчальних досягнень учнів з української мови (2–3 класи), методичний посібник «Навчання рідної мови в 3 класі», а також навчальний посібник «Після-букварик» для завершального періоду навчання грамоти першокласників [9, с. 61–62].

Розвиток освіти ХХІ століття спонукає до запровадження в навчально-виховному процесі інноваційних технологій, сучасних концепцій, програм, методик. Найдоцільнішим з інновацій є метод проектів, який передбачає розвиток пізнавальних здібностей школярів, формування вмінь самостійно знаходити шляхи розв'язання проблем через різноманітні форми діяльності. Інформаційно-бібліографічне забезпечення НДР лабораторії педагогічних інновацій Інституту педагогіки НАПН України «Метод проектів у сучасній школі» (науковий керівник – кандидат історичних наук І. Г. Єрмаков) здійснювали в 2003 р. наукові співробітники ВНІБД. Результатом НДР стало видання посібника «Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати» [16], що містить джерельну базу роботи у вигляді ґрунтового СБС «Метод проектів у сучасній школі: інформаційний супровід» (238 назв).

У 2007 р. постановою Кабінету Міністрів України затверджено Державну цільову соціальну програму «Школа майбутнього» на 2007–2010 рр. [6], мета якої полягає в удосконаленні механізму надання освітніх послуг, виробуванні інноваційних моделей новітніх навчальних закладів, діяльність яких спрямована на випереджальний розвиток системи освіти. У межах НДР «Моделі інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу», яка здійснювалась лабораторією педагогічних інновацій Інституту педагогіки НАПН України протягом 2007–2009 рр. (наукові керівники – кандидати педагогічних наук І. Г. Єрмаков, Г. Д. Щекатунова), зокрема обґрунтовано теоретичні й методологічні засади та принципи прогностичного моделювання інноваційного розвитку шкільної освіти як «Школи майбутнього». Фахівцями ВНІБД проаналізовано джерельну базу з теми й підготовлено СБС «Моделі інноваційного розвитку 12-річної школи» (532 назви), який складається з таких розділів: «Моделювання і прогнозування «Шкіл майбутнього»: історичні уроки» (2007 р.), «Репертуар ключових компетенцій учнів загальноосвітніх шкіл» (2008 р.), «Теорія і практика розроблення прогностичних моделей шкіл майбутнього» (2009 р.). Проведено також низку заходів, присвячених проблемам модернізації та інноваційного розвитку навчальних закладів у контексті компетентісно орієнтованого підходу, зокрема педагогічні читання «Компетентісний потенціал проектної діяльності у загальноосвітньому навчальному закладі» (на базі гімназії № 32 м. Києва), Міжнародну науково-практичну конференцію «Моделі інноваційного розвитку 12-річної школи» (на базі гімназії № 117 імені Лесі Українки м. Києва).

Проблема обдарованості в наш час стає дедалі актуаль-

нішою. Це насамперед пов'язано з потребою суспільства в неординарних творчих особистостях. Невід'ємною складовою державної діяльності у цьому напрямі є створення відповідних умов і можливостей розкриття, розвитку й реалізації талантів молоді. Зазначені завдання задекларовано в Законах України, указах Президента, Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті (2002 р.), Концепції державної програми роботи з обдарованою молоддю на 2006–2010 роки (2006 р.). З цією ж метою діють державні програми, запроваджено іменні стипендії переможцям міжнародних й всеукраїнських олімпіад, Всеукраїнського конкурсу наукових робіт учнів – членів Малої академії наук України, стипендії Кабінету Міністрів України переможцям олімпіад з української мови та літератури [5]. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2007 р. № 635-р створено Інститут обдарованої дитини НАПН України, головною метою діяльності якого є поліпшення науково-методичного та організаційно-спонукального забезпечення функціонування системи виявлення, розвитку й підтримки дітей і молоді.

Упродовж 2013–2015 рр. науковцями відділу підтримки обдарованості та міжнародної співпраці Інституту обдарованої дитини НАПН України здійснюється НДР на тему «Науково-методичні засади підтримки обдарованих дітей схильних до дослідницької діяльності» (керівник – кандидат педагогічних наук Н. І. Поліхун). Протягом досліджуваного періоду науковці систематично отримували інформацію про нові надходження з зазначеної теми, до Всеукраїнської науково-практичної конференції «Дослідницький компонент у діяльності загальноосвітніх навчальних закладів та позашкільних закладів освіти: ретроспектива і перспектива» (2013 р.), організованої Інститутом обдарованої дитини НАПН України та проведеної за підтримки ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, ВНІБД підготовлено каталог виставки «Вітчизняний та зарубіжний досвід роботи з обдарованими дітьми». Мета роботи – сприяти практичному втіленню принципів навчання та виховання обдарованих дітей в Україні, поглибленню наукових досліджень у цій сфері, узагальненню передового педагогічного досвіду та впровадженню його в практику сучасних навчальних закладів. Каталог охоплює 252 назви документів і складається з трьох розділів, в яких презентовано внесок вітчизняних і зарубіжних дослідників у розробку проблеми дитячої обдарованості. Каталог виставки опубліковано у збірнику матеріалів конференції [7].

Отже, на основі проведеного аналізу діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського можна зробити такі висновки: інформаційно-бібліографічне забезпечення наукових досліджень є одним із пріоритетних напрямів роботи, і надалі ця діяльність буде удосконалюватися. У процесі інформаційного забезпечення наукових проектів НАПН України підвищився

фаховий рівень усіх учасників інформаційної діяльності – як виробників бібліографічної продукції, так її споживачів. Науковцям надано значну допомогу у формуванні джерельної бази, що сприяла якісному здійсненню досліджень.

Перспективним напрямом інформаційно-бібліографічного забезпечення галузі в наукових дослідженнях, зокрема з вивчення історії вітчизняної педагогічної науки, освіти та практики, вважаємо широку репрезентацію рідкісних видань, які ввійшли до складу наукового об'єкта ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського «Документи психолого-педагогічного та історико-культурного напрямку XVIII – початку XX століття» і є національним культурним надбанням [15, с. 275].

Література:

1. Артамонова Н. Система інформаційного забезпечення медичної науки в Україні: монографія / Н. Артамонова. – Харків: Миськдрук, 2010. – 371 с.
2. Бейліс Л. І. Теоретичні аспекти у інформаційного забезпечення наукової діяльності в бібліотеках / Л. І. Бейліс // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки ім. В. О. Сухомлинського / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2008. – Вип. 1: Науково-інформаційне забезпечення освітнянської галузі України. – С. 37–44. – Бібліогр.: 8 назв.
3. Берёзкина Н. Ю. Новые возможности информационно-библиотечного обслуживания ученых (на примере ЦНБ НАН Беларуси) / Н. Ю. Берёзкина // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития: науч.-практ. И теорет. сб. / НАН Украины, Нац. б-ка Украины им. В. И. Вернадского [и др.]. – Киев, 2012. – Вып. 10. – С. 180–186.
4. Вергунов В. А. Стан та перспективи інформаційно-бібліотечного забезпечення наукових досліджень аграрної галузі України / В. А. Вергунов // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2010. – № 3. – С. 32–42. – Бібліогр.: 10 назв.
5. Гришук Ю. В. Підтримка обдарованої учнівської молоді: нормативно-правовий та соціально-педагогічний аспекти / Гришук Юлія Володимирівна // Освітл. дискурс. – 2014. – № 1. – С. 46–57. – Бібліогр.: 16 назв.
6. Державна цільова соціальна програма «Школа майбутнього» на 2007–2010 роки: затв. постановою Каб. Міністрів України від 30 серп. 2007 р. № 1071 // Офіц. вісн. України. – 2007. – № 66. – Ст. 2543.
7. Дослідницький компонент у діяльності загальноосвітніх навчальних закладів та позашкільних закладів освіти: ретроспектива і перспектива: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 21 листоп. 2013 р. / МОН України, НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України [та ін.]. – Київ, 2013. – 292 с.
8. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики: наук.-метод. посіб. / АПН України, Ін-т педагогіки, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [та ін.]; [за наук. ред. І. Г. Єрмакова]. – Запоріжжя: Центріон, 2005. – 640 с. – Бібліогр.: с. 607–632.
9. Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2003 рік / АПН України; [упоряд.: О. І. Ляшенко, Т. К. Полонська]. – Київ : [б. в.], 2004. – 357 с.
10. Інновації в сучасній школі в контексті діалогу педагогічних культур:

- практико зорієнт. посіб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОНмолодьспорту України, Ін-т педагогіки НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [та ін.]. – Київ, 2012. – 351 с.
11. Компетентнісно спрямована освіта: перший досвід, порівняльні підходи, перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 28 квіт. 2011 р. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОНмолодьспорту України, Ін-т педагогіки НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського; [редкол.: Федоренко О. А. та ін.; заг. ред.: Єрмаков І. Г. та ін.]. – Київ, 2011. – 643 с.
 12. Концепція профільного навчання в старшій школі: затв. рішенням колегії М-ва освіти і науки України від 25.09.03 № 10/12–2 / АПН України, Ін-т педагогіки; уклад.: Л. Березівська, Н. Бібік, М. Бурда [та ін.] // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 24. – С. 3–15.
 13. Коротенко Е. В. Электронные ресурсы в информационном обеспечении научных исследований (из опыта ЦНБ АН Молдовы) / Е. В. Коротенко // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития: науч.-практ. И теорет. сб. / НАН Украины, Нац. б-ка Украины им. В. И. Вернадского [и др.]. – Киев, 2008. – Вып. 6. – С. 166–170.
 14. Лутовинова В. І. Новий рівень інформаційного забезпечення освітян України / В. І. Лутовинова // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 4. – С. 133–140. – Бібліогр.: 6 назв.
 15. Мацібора Н. Г. Особливості історико-бібліографічного дослідження книжкових і журнальних колекцій ХІХ – початку ХХ ст. З фонду Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського / Н. Г. Мацібора // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського / НАПН України ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2010. – Вип. 2: Всеукраїнський інформаційний ресурс з питань психолого-педагогічної науки і освіти: сучасний стан та шляхи розвитку. – С. 274–280. – Бібліогр.: 10 назв.
 16. Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: практико зорієнт. зб. / АПН України, Ін-т педагогіки, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; [ред. рада: С. М. Шевцова (голова), І. Г. Єрмаков (наук. кер. і ред.), О. А. Федоренко та ін.]. – Київ : [б. в.], 2003. – 504 с. – Бібліогр.: с. 491–500.
 17. Національна доктрина розвитку освіти: затв. указом Президента України від 17 квіт. 2002 р. № 347 // Проф.-техн. освіта. – 2002. – № 3. – С. 2–8.
 18. Пасмор Ю. В. Наукові дослідження в галузі права як об'єкт інформаційного забезпечення / Ю. В. Пасмор // Вісн. Харків. держ. акад. культури / М-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2010. – Вип. 30. – С. 187–194. – Бібліогр.: 9 назв.
 19. Петрина Н.О. Інформаційне забезпечення процесів освіти і науки в умовах становлення інформаційного суспільства / Петрина Н. О., Онисимова Л. Т. // Вісн. Укр. акад. банків. справи. – 2002 – № 2. – С. 96–99.
 20. Пономаренко Л. Формування системи бібліографічних посібників у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського / Лариса Пономаренко // Історія освітянських бібліотек України: наук. зб / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2006. – С. 75–83. – Бібліогр.: 12 назв.

21. Про Національну програму інформатизації [Електронний ресурс]: Закон України від 4 лют. 1998 р.: [станом на 16.10.2012 р.] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 16.01.15). – Назва з екрана.
22. Профільне навчання в старшій школі: шляхи розвитку: наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 1 / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І., Самчук Л. І. та ін.] // Освіта України. – 2005. – 6–9 груд. (№ 90/91). – С. 1–63.
23. Соколова М. Е. Информационное обеспечение научных исследований в Канаде: история и тенденции развития [Электронный ресурс] / М. Е. Соколова // Россия и Америка в XXI веке: электрон. науч. журн. – Текст. дан. – М., 2011. – № 3. – Режим доступа: <http://www.rusus.ru/?act=read&id=298> (дата обращения: 15.01.15). – Загл. С екрана.

Тарнавська С. В.*

ВИЩА ШКОЛА УСРР У 1920-Х – НА ПОЧАТКУ 1930-Х РОКІВ: РАДЯНЬСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ

У статті проаналізовано науковий доробок радянських учених із питань реорганізації та розвитку вищої школи УСРР у 1920-х – на початку 1930-х рр. Виокремлено й охарактеризовано етапи радянської історіографії освітньої проблеми.

Важливим аспектом сучасної державної політики в Україні є проведення ефективної освітньої реформи та створення конкурентоспроможної системи вищої освіти. Нині відбувається процес модернізації української вищої школи та наближення її до європейських стандартів. Орієнтація на досягнення передових держав світу є необхідною, продиктованою часом вимогою реформаційних змін. Проте важливо враховувати й вітчизняний досвід, що дасть можливість спрогнозувати перспективи розвитку в країні вищої освіти. Уроком минулого може послугувати досвід радянської освітньої політики в УСРР у 1920-х – на початку 1930-х рр. У період будівництва нової української вищої школи.

Мета статті – проаналізувати науковий внесок радянських учених у розробку й дослідження проблеми реорганізації та розвитку вищої освіти в УСРР у 1920-х – на початку 1930-х рр.

Аналіз праць з історії розвитку вищої освіти в радянській Україні дає підстави стверджувати, що історіографічний аспект проблеми займає в них значне місце. Автори монографій, статей і дисертаційних досліджень, що вивчали різні аспекти питання реорганізації та розвитку вищої школи в УСРР, обов'язково опрацьовували історіографію проблеми. О. Ситніков [61] та Ю. Чирва [71] в контексті дослідження історіографії освітнього процесу в УСРР приділили значну увагу проблемі розвитку

* © **Тарнавська С. В.**